

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO - 603295 - I/08/MSW

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 19/12/2008r.

Pan

Zbigniew Ćwiąkalski

Minister Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11

00-950 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Z nadesłanej do mnie korespondencji, a także z publikacji prasowych (Rzeczpospolita z dnia 6 i 13 listopada 2008 r.) powziąłem wiadomość, iż Ministerstwo Sprawiedliwości nie podjęło jeszcze decyzji w kwestii wysokości opłaty za aplikację radcowską, chociaż przygotowało już projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację adwokacką, a także - jak wynika z doniesień prasy - wypowiedziało się w sprawie wysokości opłaty za aplikację notarialną.

Zgodnie z art. 32¹ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 Nr 123, poz. 1059, ze zm.) Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia. Podobna regulacja w przedmiocie opłaty za aplikację adwokacką, znajduje się w art. 76b ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, ze zm.).

W odniesieniu jednak do opłaty rocznej za aplikację adwokacką kierowany przez Pana resort sporządził już, jak wspomniano, projekt rozporządzenia, którym wprowadzono nową wysokość opłaty rocznej za aplikację w kwocie równej trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1679 ze zm.),

w wysokości obowiązującej w dniu rozpoczęcia roku szkoleniowego. Jak wskazano w uzasadnieniu do tego projektu, „analiza kosztów szkolenia aplikantów adwokackich w roku szkoleniowym 2007/2008 dokonana na podstawie danych przekazanych z Naczelnej Rady Adwokackiej wykazała, że suma opłat rocznych za aplikację adwokacką przewyższa faktyczne koszty szkolenia aplikantów. (...) zasadnym jest obniżenie wysokości opłaty rocznej do trzykrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, do kwoty 3 378,00 zł, która będzie wystarczająca na pokrycie opłat szkoleń aplikantów. Średni koszt szkolenia jednego aplikanta wyniósł ok. 3 020,00 zł.” Chociaż Naczelna Rada Adwokacka nie podzieliła tej argumentacji, zastrzeżenia jej nie zostały uwzględnione.

W związku z powyższym należałoby rozważyć również zmianę wysokości opłaty rocznej za aplikację radcowską gdyż obecnie jest ona znacznie wyższa od analogicznej opłaty za aplikację adwokacką. Zgodnie z § 1 obowiązującego Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości opłaty rocznej za aplikację radcowską (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2070, ze zm.) opłata roczna za aplikację radcowską jest równa czterokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, w wysokości obowiązującej w dniu rozpoczęcia roku szkoleniowego.

Aplikacja radcowska jest faktycznie bardzo zbliżona do aplikacji adwokackiej i dlatego niezasadne wydaje się wprowadzanie różnic pomiędzy wysokością opłat za obie te aplikacje, zwłaszcza, iż do tej pory były one jednakowe. Nie wydaje się, aby koszty związane ze szkoleniem aplikantów radcowskich odbiegały znacząco od kosztów szkolenia aplikantów adwokackich. Za obniżeniem obecnie obowiązujących opłat za aplikację radcowską przemawiają te same argumenty, które zadecydowały o zmianie opłaty w przypadku aplikacji adwokackiej. Są nimi: planowany na przyszły rok kolejny wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty 1 276 zł (w związku z czym można założyć, iż nadwyżka wynikająca z tego tytułu pokryje ewentualny wzrost kosztów aplikacji, które podnosi samorząd radcowski), brak wpływu zmniejszenia się liczby aplikantów na koszt ich szkolenia, który w dużej mierze zależy od odpowiedniej organizacji tego szkolenia.

W celu redukcji powyższych kosztów dopuścić można wspólne szkolenie wszystkich aplikantów radcowskich lub nawet wspólne ich szkolenie z aplikantami adwokackimi. Za

racjonalizacją ujednolicenia obniżonych kosztów szkolenia ponoszonych przez aplikantów podczas aplikacji przemawiają również plany Ministra Sprawiedliwości dotyczące połączenia samorządów zawodowych adwokatów i radców prawnych.

Ponadto w ww. projekcie dotyczącym opłaty za aplikację adwokacką założono zwrot różnicy w opłacie lub jej zaliczenie na poczet kolejnej opłaty rocznej, osobom, które już uiściły dotychczas obowiązującą opłatę za rok szkoleniowy 2008/2009. Należy zauważyć, iż brak takiej regulacji w odniesieniu do opłaty za aplikację radcowską za rok 2008/2009 stanowić będzie przejaw dyskryminacji.

W tej sytuacji, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147, ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o poinformowanie mnie o swym stanowisku w przedstawionych wyżej kwestiach, w tym w szczególności, czy wpłynęła już z Krajowej Rady Radców Prawnych analiza kosztów aplikacji, jak również na jakim poziomie zamierza Pan ukształtować opłatę roczną za aplikację radcowską.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski